

M Á R C I U S   T I Z E N Ö T

A mult század negyvenes éveit nehéz a mostaniakhoz hasonlítani. Egész Európában, de különösen itt keleten: a nemzetek kifelérésének a kora. Tetszhalott vagy még meg sem született népek: cseh, horvát, tót, szerb, román szinte évek alatt találták meg nemzeti egységüket; a nyelvhez az írókat, a vágyálmokhoz: a vezéreket. Negyvennyolc szerencsétlensége: a monarchia népeinek a ránkzúdulása is valóságos embarrassment volt, a bőség zavara: a fiatal nacionalizmusok fölpezsdült vérükkel egymásnak esnek. Ezt játszotta ki a dinasztia s ezt próbálta utólag rendezni, gyógyítani a száműzött Kossuth Duna konföderációja. Ma épp a fordítottja történik. Kérlelhetetlen történelmi erők a technika vaspántjával óriás világrésznyi, ha nem még nagyobb egységekbe kényszerítik a mult század kiterjedő nemzeteit. Még senki sem tudja, miféle államtestekben fognak tovább élni a háború után a világ népei s mennyire őrizhetik meg benne azt, amire ma a legféltekenyebbek: jellemüket. Annyit azonban látni már, hogy míg a mult században minden kiterjedt, minden önállóságra tört, nemzet épűgy, mint egyén: ma mindennek szorulni, alkalmazkodni, behúzódni és védekezni kell. Míg akkor a szabadság oxigénjében dupla gyorsasággal Petőfi-szerűen égtek a lelkek; ma a márciusok is fullasztóan jönnek s nem tudunk még szabadságot sem elképzelni, amely szívósságunknak rendkívüli próbájául ne jöjjön.

Március tizenötöt azonban a megváltozott világ sem törülheti ki, nem csak vörösbetűs ünnepeink, de legnógatöbb szimbólumaink közül sem. Úgy gondolunk vissza rá, mint a férfi ifjúságának arra a pillanatára, melyben pályája eldőlt s szívverései egy hangosabb dobbanásban célt találtak. Tapasztalatlanabb volt, mint most, de épp ezért szebben, teljesebben vethette magát abba, amit azóta is csinálnia kell. Mit akartak Petőfiék? A magyar népet a magyar nemzetbe befogadni s az így meggazdagodott nemzeti erényeivel a népek társaságába bekapcsolni. Ez több volt, mint jobbágy felszabadítás vagy »egy nemzetet az emberiségnek megmenteni«. Itt egy költő lelkében a teljes nemzet született meg az emberiség számára. S ha tapasztalataink súlya azóta meg is nőtt rajtunk: a cél ma sem lehet más.

Németh László
(Híd, 1942. március 17.)

E S Z Á M M U N K A T Á R S A I

Albrecht Dezső dr., országgyűlési képviselő * Csizmadia Andor dr., Kolozsvár thj. város tanácsnoka * Deér József dr., egyetemi ny. r. tanár, a Magyar Történettudományi Intézet igazgatója * László Dezső, ref. lelkész, teológiai m. tanár, országgyűlési képviselő * Marosi Péter, főiskolai hallgató, Kolozsvár * Oberding József György dr., egyetemi m. tanár * Ottlik László dr., egyetemi ny. r. tanár * Pálffy Károly, ref. lelkész, országgyűlési képviselő * Veégh Sándor dr., gimnáziumi tanár, Marosvásárhely.

A HITEL ELŐFIZETÉSI DIJA 1943. ÉVRE 12 PENGŐ

Amint azt a múlt számunkban is jeleztük, a Hitel az 1943. évben 12 alkalommal jelenik meg s ennek megfelelően az előfizetési díj is a múlt évi 9.– pengővel szemben 12.– Pengő. Tisztelettel kérjük kedves Előfizetőinket, hogy az előfizetési díj beküldésénél ezt a változást szíveskedjenek tekintetbe venni. Amennyiben az 1943. évi előfizetésre 9 pengőt küldöttek volna be tévesen, úgy ez összeg szíves kiegészítését kérjük. Csekklapot jelen számunkhoz is mellékelünk, esetleges felhasználás végett.

TERMÉS

Az új erdélyi irodalom hangja.

Szerkeszti:

ASZTALOS ISTVÁN, BÖZÖDI GYÖRGY, JÉKELY ZOLTÁN,
KISS JENŐ, SZABÉDI LÁSZLÓ.

Megjelenik évente négy vaskos kötetben.

Egy kötet ára 4.50 P, az évi négy kötet előfizetési ára 15.– P.

Pártoló előfizetési díj évi 30.– P.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIR.-TÉR 7. SZÁM.

Szentgericei Jakab Jenő könyvesboltja.